

I Kendi Cümleleriyle İzzettin Barış'ın Kendisi ve Göğüs Hastalıkları ile İlgili Görüşleri*

I Türk Toraks Derneği 10. Yıllık Kongre Açılış Töreni,

25 Nisan 2007

**Toraks
Bülteni**

I Sayın Başkanımız, benim de birkaç dakika konuşmamı istedi.

Ben, böyle şeylerde pek konuşmayı istemem, ne hikmetse...

Ben de birkaç şeyden bahsetmek istiyorum...

Benim Göğüs hastalıklarına girmem bir tesadüftür.

İlk defa Deniz Kuvvetleri'nde görev başladığım zaman, ben o zaman çok güleç bir adamdım. Hep gülerdim, şaka yapardım. Gemiye gittikten sonra bir gün komutan çağırdı: "Buraya gel!" dedi. "Sen iki de bir niye gülüyorsun böyle?" dedi. "Ciddi ol! Subaysın sen ya!" dedi. "Ciddi ol!" Onun, o sözüyle, kepenkleri kapadık biz. Böyle gitti...

Derken... Ben bir defa, her şeyden evvel şunu söyleyeyim. Ben çok şanslı adamım. Tesadüflerle... Bir yere gelmişsek, bunun sayesinde gelmişizdir. Her şeyim şansa bağlıdır. Benim zamanımda, daha başlangıçta, pratisyen hekimken Deniz Kuvvetleri Sağlık Dairesi'nde Refik Kuntol diye bir paşa vardı. Çok aydın fikirli insanı bu. Amerika'da intörlük eğitimini görmüş, faydasını anlamış ve ilk defa Deniz Kuvvetleri'nde intörlük eğitimini başlatmıştır. İlk başlayan da bizizdir. Kasımpaşa Deniz Hastanesi'nde, -500 yataklı bir hastanedir orada intörlük eğitimine başladık ve bana verilen görev: Altı ay Dâhiliyede çalışacağım, 6 ay sonra da Cerrahiye geçeceğim. Çünkü, gemilere gittiğim zaman her türlü ufak tefek şeylere müdahale edeyim.

Ama dahiliye servisinde çalışırken, ben biraz hırçın adamdım. Başheki-

min yakını birisiyle dalaştığım için Başhekim beni cezalandırdı. Bir gün elime bir zarf verdi: "Sen hırçın bir adamsın. İnşallah seni törpüleyeceğiz biz ileride. Verem servisinde çalışacaksın" dedi. Deyince, benim tüylerim diken diken oldu. Korktum. Yeniyim ben o zaman, ve incedim, şimdiki gibi kalın değildim.

Yüz yataklı verem servisi... Arkadaşlar, Göğüs Hastalıkları içerisinde en zor tedavisi olan kişiler veremlilerdir. Adam, 6 ay yatakta yatıyor, hırçın. Kaz gibi besleniyor, devamlı yiyor, içiyor. Dışarı iznine falan göndermiyorsunuz ve sağlıklı olanlara da küs. O zaman dikkat ederdim, bu hastaları genellikle anneleri, ziyaret ederdi. Anneliğin ne olduğunu o zaman anladım. Ve o hastaların çoğu kolonya kullanırdı. Onların bir kokusu vardı böyle... Terliyor tabii... Yatıyor... Ateşi var, bilmem nesi var. O koku, bana öyle bir şey geldi ki, bir nevi verem hastalığının belirtisi gibi olmaya başladı. Hacettepe'de çalışırken mesela, bazı hastalarda diyordum ki, bu adam verem olabilir. "Nerden biliyorsun yahu?" diyorlardı. "Yahu bunun kokusu bana yabancı gelmiyor" dedim. Şimdi orada, Amerika'dan yeni gelmiş bir Göğüs Hastalıkları uzmanına dedim ki, "ben korkuyorum." Hepsini kaviteli... Öyle hastalar... Tahmin edemezsiniz, büyük büyük kaviteleri var adamın. Yaralı. Kanamalı. Bir kanadığı zaman, sanki koyun kesmiş gibi kan şey yapıyor. O zaman da pnömoperitoneum falan yapıyorduk, ilaç da yoktu elimizde. O zaman kalsiyum, malsiyum yapıyorduk, kanamayı durdurur diye... Kalsiyumun da bir şey yapacağı yok, kendiliğinden dururmuş ekseriya.

Hastalara ilaç veriyorduk. PAS diye bir ilacımız vardı, 15 gram, bir avuç hap. Onu yutuyordu. Sonra bir bakıtım, yandaki damın üstü PAS dolu. İçmiyorlar, atıyorlar hastalar oraya. Ve kendileri de öyle şey ki... Kas-ten öksürüyormuş gibi... Yanına gidiyorsun "köh, köh" öksürüyor, sana da bulaşsın şeklinde... Fakat O Necati Keskin, bana akciğer hastalıklarımı sevdirdi. Yani ben orada, aşağı yukarı pnömotoraks, pnömoperitoneum falan yapıyordum. Düşünün ki bir pratisyen hekimim ben orada, akciğer solunum seslerini de anlamağa başladım.

Derken hastanenin en sevimsiz adamı olan beni, şeye çağırdılar, başhekimliğe. Başhekim de orada şöyle bakıyor -sen görürsün tabiriyle-. Dediler ki, Antalya mayın gemisini, tarama gemisi yapacağız. Bu tarama gemisinde sen duracaksın. Deniz Kuvvetleri'nin bütün personellerini, Karadeniz Ereğli'sinden tutun, ta İskenderun'a kadar tarayacaksın. Mikrofilm makinası var. Mikrofilm çekeceksin. Onları okuyacaksın. PPD yapacaksın, menfi olanlara BCG yapacaksın. Ben giderken hastane bayram etti. Kurtulduk bu lanet adamdan diye. Fakat şimdi, hatırlıyorum... Çok güzel bir iş yapmışım ben o zaman. Yani bütün ilk tarama şeyini yapan bizim Deniz Kuvvetleri şeyiydi ve enterasandır,

oradaki hastalar arasında sarkoidoz lafı pek geçmiyordu. Bazen hiler adenopatili hastalar gözüküyordu. Tüberküloz da çıkıyordu. Kanser çok az görüyorduk. Binlerce kişiyi taradık. O zaman akciğer kanseri bu kadar çok değildi. Yani belki teşhis edilemiyor dersiniz ama biz öyle bir tarama yapmıştık.

Derken Göğüs Hastalıkları kliniğine asistan olarak geldim. Asistan geldiğimiz zaman, yeni kurulmuştu Göğüs Hastalıkları kliniği. Asistan arıyorlar, herkes gitmek istemiyor. Çünkü Fitizyolog diyorlardı bize.

“Sen necisin?”

“Göğüs Hastalıkları uzmanı”

“Yani Fitizyolog musun?”

“Hayır, ben Göğüs Hastalıkları uzmanıyım”

“Ya, Fitizyologsun” diyorlardı. Fitizyolojinin ne olduğunu biliyorsunuz. Yani ‘balgam çıkaran hastalara bakacak uzman’ olarak görüyorlar bizi. Orada çalışırken -Göğüs Hastalıkları bölümünde-, Hocamız da çok aydın fikirli bir adamdı. Biraz idaresi zor bir adamdı ama bizi sürekli şeye teşvik ediyordu. “Skalen biopsisi yapın” diyordu. “Hocam biz cerrah değiliz” dediğimiz de de “Ne? Yaparsınız. Cerrah yaptıktan sonra siz niye yapmayasınız?” diyordu. “Okuyun, yapın!”. Kitap da verirdi bize. Skalen bölgesinden lenf bezi çıkarmak da bir marifet yani. Bir tarafta sinir var, damar var, bilmem ne var. Bir de salahiyetimiz yok, dikiş atmasını bilmiyoruz. Başladık yorganlara dikiş atmağa, nasıl tutulur, nasıl bağlanır falan diye... O bitti, başka şeyler söylemeye başladı: “Anjiyo yapın, manjiyo yapın.” O şartlar altında şey yaptık. Fakat bölümü çok sevdiğim için, ben, ça-

hıştığım zaman diğer klinikleri de ziyaret ettim. Bunlardan bir tanesi de Selahattin Akkaynak’ın kurslarıydı, toplantıları, konuşmalarıydı. Biz de yoktu öyle konuşma, falan.

Size şunu söyleyeyim. Dört senelik uzmanlık sırasında bir tek mezotelyoma vakası görmedim. Birisi de demedi ki, ‘bu da mezotelyoma hastalığıdır’ diye. Tesadüfen, uzman olduktan sonra gördüm, -bir vaka dolayısıyla- mezotelyomanın ne olduğunu, asbestle ilişkisini, anladım. Buradaki asistanlık devresinde hatırladığım bir ulusal kongre var: Tüberküloz kongresi. İzmir’de yapıldı. O zaman İzmir Belediye Reisi, Asfalt Osman diye birisiydi. Çok sempatik bir adamdı o. Açılışı o yaptı. Güzel bir konuşma yaptı ve hatta şimdi hatırlıyorum. Dedi ki: “Hoş geldiniz, bereket getirdiniz. Bak, yağmur yağdı siz geldiniz diye. Uğurlusunuz siz” falan diye ve kalabalıktı. İzmir, böyle sarsılır gibi bir şey oldu. Fakat aradan yıllar geçtikten sonra Tüberküloz ve Toraks kongreleri vesaire gittikçe sönmeye başladı ve duraklama devrine girdik.

Ben Hacettepe’ye geldiğim zaman sıradan bir uzmandım ve Hacettepe gibi bir hastanede çalıştım. Orada eğitimi en iyi olmayan adamdım. Çoğunun ‘board’ u var, bilmem nesi vardı. Amerika’dan geldikleri gibi çoğu da adama helikopterden bakar gibi bakıyorlardı böyle: “Fitizyolog!” Dahiliyecisi de bakıyor, göğüs vakası da bakıyor. Fakat rahmetli Şeref Zileli diye çok büyük bir adam vardı. Ben onun gibi doktor görmedim. Türkiye’de her şeyi bilen mükemmel bir insan, insanı kucaklayan bir şey. Bir ara dedim ki: “Şeref Bey!” dedim. “Ben, burada galiba bir şey yapamayacağım, ama sizi müşkül durumda bırakmam. Ben giderim” diye. “Yok” dedi. “Kal.”

Ve orada ben bir ekip kurdum. Çok iyi bir ekipti. Dinamik bir ekipti. Hepsi aksiyon adamıydı. Teoriden ziyade iş yapmayı severdi ve bu ekip canavar gibi bir şey oluşturdu. Bu ekiple biz, çok güzel işler yaptık.

Bir de kendimi talihsiz addediyorum. Türkiye’deki Göğüs Hasta-

lıkları uzmanları içinde hastanede yatağı olmayan tek doktor bendim. Dahiliyeden yatak vermediler. “Sen ne yapacaksın?” dediler. “Dahiliyecisi de anlar” dediler. “Yahu, bir yatak verin bize, 5 yatak, 3 yatak...” Yatak alamadım ben. Bizim öğrencilerin hepsinin yatağı oldu, 10-15-20 tane. Kıstırdılar bizi. Kediye bir yere sıkıştırırsanız, şey yapar ya....

Arkasından biz dışarıya açılalım dedik ve biraz önce bahsettiğim ekibimle biz, Anadolu’da 200.000 kilometre yaptık. Kendi imkanlarımızla... Devletten de on para almadan. Fakat çok mutluyduk biz. Çok güzel bir klinik kurduk ve klinikte yayınlar vesaireler de başladı. Ve arkadaşlarıma dedim ki: “Yazmazsanız, öldüğünüzde unutulursunuz. Yazarsanız, ölseniz bile unutulmazsınız. Ve yazdığınız zamanda İngilizce yazacaksınız. Türkçe yazmanın bir şeyi yoktur” diye. Bir yayın akımı başladı. Biz de kurslar vesaireler yapmaya başladık. Biz kendimizi yavaş yavaş toparlamaya başladık. Yani Toraks Derneği olmasaydı biz gene bildiğimiz yolda gidecektik. Ve ben aklımdan daima Toraks Derneği gibi yeni bir yapılanmanın olmasını istedim. Fakat Türkiye’deki kurulmuş camiaları kırmak çok zor. Bu Ali’nin (Ali Kocabaş) bahsettiği Çukurova’daki toplantıda, ben ilk defa Ali’nin böyle bir niyeti olduğunu anladım. Ben de aynı niyeti taşıyordum. Ali’ye dedim ki: “Bak öyle bir ekip kuralım ki, böyle ilk aldığımız adamlar lokomotif insanlar olsun. Kırmayalım, diğer derneklerle de birleşelim.” Ama diğer derneklerle çok sıkıntı çektik. Açıkça itiraf edeyim. Yani bizi bölücü gibi görmeye başladılar: “Ne lüzum var canım! Sen de gel de katıl” da, bilmem ne de falan. İş yapmak istiyorduk. Yeni bir ekip kurmak istiyorduk. Dinlemedik bunları ve bu Toraks Derneği bugünkü duruma geldi. Şimdi ben Toraks Derneğinin bugünkü durumunu görünce iftihar ediyorum. Benim katkım başlangıçta olmuştur. Ve benim başlangıçta Ali’ye söylediğim: “Ali, biz, yeniden eğitim yapacağız, kurslar yapacağız. Bu kurslarda ilk yapacağımız şey bir araştırma nasıl yapılır? Türkiye’nin

epidemiolojik araştırmalara ihtiyacı var. Bize birisi gelsin epidemiolojik araştırmanın ne demek olduğunu öğretsin” diye, dışardan kişileri çağırıldı ve ilk kurslar öyle başladı. şimdi bakıyorum ki her türlü kurslar var.

şimdi Toraks Derneği o hale geldi ki... Biz, mesela, kabaca söyleyeyim ‘uykuda solunum durması’. Bunu ilk başlatan bizim klinikti. Biziz... Bizim klinik demeyeyim de, her yerde başladı. Ama şimdi bakıyorum da, Nöroloji diyor ki: “Bu bizim, biz

*Video Çözümleme: Buğra Kerget, bjkerget1903@gmail.com

de alalım”. Psikiyatri: “Bu bizim.” Vermeyeceğiz. Toraks Derneğinin, Göğüs Hastalıklarının budanmasına taraftar değilim ben. Enfeksiyon Hastalıklarımı, mikrobiyoloji alıyor güzel. Meslek hastalıklarımı, Halk Sağlığı alıyor. O da güzel, onu da al. Kanseri, onkoloji alıyor. Bize ne kaldı yahu! Esas burada faaliyet gösteren biziz. Bunun için sahipleneceğiz ve yeni dallara açılacağız. Mesela Tarımsal Akciğer Hastalıkları, mesela İnvaziv Bronkoskopi. Devamlı olarak genişlemek zorun-

dayız ve kimseye de önümüzdeki pastadan vermeyeceğiz. Ben fazla bu işi uzatmayacağım. Genç bir kuruluşuz ve çok kısa zamanda çok güzel işler yaptılar. Hepsi de fedakar ki, hele bu kongrenin tertibini görünce, kolay bir iş değil. Günlerce çalıştılar, bir sene çalıştılar. şimdi bu şey bittikten sonra ben eminim ki kendileri “oh, kurtulduk bu işten” diyecekler. Hanımları eşlerine “oh, kocamıza sahip olduk veya eşimizi gördük” diyecekler.

Hepinizi, saygıyla selamlarım...

İzzettin Barış Hocanın 10. Yıllık Kongre Açılış Konuşması Üzerine...

**Toraks
Bülteni**

Buğra KERGET

1. Yıl Göğüs Hastalıkları Asistanı, 24 Kasım 2013

İ Hayatını bir ideal doğrultusunda adamak...

Çok klişe bir sözcük, değil mi artık? Kimin arkasından bu cümle artık kullanmıyor ki? Aslında doğru insanların ardından kullanıldığında, ne de ölümsüz oluyor aslında.

Hocanın tıp hayatına girişinden bahsetmek, Göğüs Hastalıkları adına yaptığı çalışmalarını anlatan bir yazı yazmak bence hocanın hayatına hiç de uymayacak kolaycı bir ‘düz yazı’ olmaktan başka bir şey olmayacak. Naçizane düşüncelerimi anlatacağım yazı da İzzettin Barış hocanın hayatına layık bir yazı olsun diye kendi sınırlarımı zorlayacağım.

Eve babam bir fotoğraf getirmişti. Küçük babam, rahmetli dedemin kucagında objektife siyah beyaz gülümsüyordu. Hayatımda ilk defa babamın da bir zamanlar çocuk olduğunu düşündüğüm an, o andı. Dört gün sonra meslek hayatıma başlayalı birinci senemi doldurmuş olacağım. Bana bu mesleği stajyerliğim döneminde sevdiğim, PA grafilemi işığa

doğru kaldırıp kısık gözlerle izlediğimde her seferinde imrendiğim değerli hocalarım sayesinde bu mesleğe başladım. İzzettin Barış hocayı tanımamda vesile olan siz değerli hocam. şimdi daha iyi anlıyorum bir zamanlar siz de birilerinin PA grafiye kısık gözlerle bakmasından belki etkilendiniz. Yokluk bizim řu aralar pek bilmediğimiz konuşmalardan, yazılardan okuyarak hayal ettiğimiz bir kavram. Hayatını özetlemeyi 10 dk. içerisinde bizim görmediğimiz bir yokluk kavramını içerisinde geçirebilme ve talihsizlik dediğimiz her olaya bir şans gibi bakabilmek.

Aslında esas olan temel düşünce, hedefini net olarak belirlemek. Uzakta bir ışık var mı acaba dememek. Bir ışık var demek, yoksa da yakabilmek. Yoktan var edebilmenin, esas olan temel düşünceden hiçbir zaman sapmaman en güzel örneği İzzettin Barış Hoca’nın hayatı. Toraks Derneği 10.yıl açılış konuşmasının sonunda Toraks Derneğini budamaya çalışanlara karşı izlediği tutum, yüz ifadesiyle tüm benliğiyle benimse-

diği bir ideoloji uğruna bu kadar zaman çabaladıktan sonra yılmadığını, yılmayacağını o kadar güzel beden diliyle ifade ediyor ki. İnsanların bilinmeyen savunma mekanizmaları vardır. İzzettin Barış Hocanın ilk görüşte gözlenen o ketum ifadesi de bu zamana kadar yetiştirdiği, evladı gibi benimsediği Göğüs Hastalıklarını korumaya yönelik bir babanın duruşundan başka bir ifade değil. O budanmasını istemiyor, o hayatını anlatırken düştüğü anları değil düşüp daha sert sıçrayışlarını anlatıyor. Konuşmasında yazarak ölümsüzlüğe kavuşulacağını anlatıyor, hocam sizi benim sevdam Göğüs Hastalıklarına karşı yaptığınız hizmetlerden dolayı önünüzde saygıyla eğiliyor ve bu yazıyla sizi ölümsüzlüğe adamak istiyorum. Siz değerli hocam, her zaman sorduğunuz soruların bir düz yazı olmadığını bu zamana kadar hep aklımdan geçirdim. Bana İzzettin Barış Hocanın hayatını okumamı isterken de bunun hiçbir zaman klasik bir otobiyografi olmayacağını düşünerek evime geldim. Bana İzzettin Barış hocayı tanıttığınız için teşekkürler.